

ОПЛАТА ПРАЦІ ПІД ЧАС ПРИЗУПИНЕННЯ НАВЧАННЯ В ЗЗСО ЧЕРЕЗ КАРАНТИН

У зв'язку з оголошенням із 17 березня 2020 року карантину через ризик ураження коронавірусом деякі заклади загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) призупинили навчальну діяльність, а деякі перейшли на дистанційну форму роботи. Розглянемо, як оплачувати роботу працівників ЗЗСО за таких умов.

Час карантину, який запроваджено в ЗЗСО, вважають робочим часом педпрацівника, якщо на цей період не припадає його відпустка.

Відповідно до п. 25 Типових правил внутрішнього розпорядку для працівників державних навчально-виховних закладів України, затверджених наказом Міносвіти від 20.12.93 р. № 455, під час карантину керівник ЗЗСО залучає педагогічних працівників до педагогічної та організаційної роботи в межах часу, що не перевищує

їхнього педагогічного навантаження до початку карантину. Зазначене стосується й педагогічних працівників, які працюють в ЗЗСО за сумісництвом.

Зазначимо, що будь-які зміни в організації роботи ЗЗСО мають знайти відображення в локальних документах закладу: наказі, правилах внутрішнього трудового розпорядку (далі – ПВТР), розкладі начальних занять, графіках виходу на роботу тощо.

Розглянемо два варіанти організації роботи ЗЗСО під час карантину: дистанційне навчання та призупинення навчального процесу (так званий вимушений простій) та оплату праці за таких умов.

Дистанційна форма навчання

Як пропонується в листі МОН від 23.03.20 р. № 1/9-173 «Щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти під час карантину», учителі можуть працювати з учнями, які перебувають удома, використовуючи технології дистанційного навчання з урахуванням матеріально-технічних можливостей закладу освіти.

Робочі години вчителя, який забезпечує дистанційне навчання учнів, пропонується обліковувати (рахувати) відповідно до педагогічного навантаження вчителя та розкладу навчальних занять у ЗЗСО.

Розклад занять та робочий час учителя в дистанційному режимі треба максимально наблизити до розкладів навчальних занять та поточного режиму роботи.

Нагадаємо: робочий час педагогічних працівників у межах навчального періоду розподіляється відповідно до графіка роботи кожного окремого працівника, розкладу занять (учителів, вихователів, керівників гуртків тощо) та індивідуального плану навчальної, навчально-методичної та іншої роботи.

Зверніть увагу: педнавантаження є нормованою частиною робочого часу педагогічного працівника. Кількість годин на тиждень педнавантаження встановлюється в тарифікаційному списку ЗЗСО станом на 1 вересня.

Роботу педагогічних працівників під час карантину, якщо вони працюють дистанційно, оплачують з розрахунку заробітної плати, установлені під час тарифікації, що передувала початку карантину (п. 71 Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом Міносвіти від 15.04.93 р. № 102, далі – Інструкція № 102).

Аналогічно оплачують роботу осіб з-поміж керівного, адміністративно-господарського та навчально-допоміжного персоналу, **які ведуть**

викладацьку роботу або заняття з гуртківцями в тому самому закладі.

Особи, які працюють **на умовах погодинної оплати** і не ведуть занять під час карантину, **оплату за цей період не отримують**, оскільки їхня робота оплачується за фактично відпрацьовані години (п. 73 Інструкції № 102).

Розглянемо на прикладі, як оплачується робота вчителя, який працює дистанційно, у період карантину.

Приклад 1

За тарифікацією на 1 вересня 2019/2020 навчального року зарплата вчителя становить 8 320 грн на місяць. До неї увійшла оплата годин педагогічного навантаження, доплата за класне керівництво, надбавки за вислугу років, за «престижність праці».

Отже, у період карантину вчителю в разі відпрацювання місячної норми годин слід виплачувати 8 320 грн на місяць, тобто в розмірі заробітної плати, установлені під час тарифікації, що передувала початку карантину.

Вимушений простій

Як відомо, педагогічні працівники під час епідемічних канікул залучаються до організаційно-педагогічної, методичної роботи в межах свого педагогічного навантаження. Оплата праці за цей період здійснюється з розрахунку заробітної плати, установлені під час тарифікації.

Проте якщо в закладі немає необхідного обсягу організаційно-педагогічної роботи, то керівник ЗЗСО може прийняти рішення про повне припинення роботи закладу освіти, тобто вимушений простій.

Простій – це призупинення роботи, спричинене відсутністю організаційних або технічних умов, необхідних для виконання роботи, невідвратною силою або іншими обставинами.

Час вимушеного простою не з вини працівника оформляється актом, в якому фіксуються причини, що зумовили призупинення роботи. На підставі цього акта видається наказ керівника ЗЗСО або органу вищого рівня про припинення навчального, виховного процесу та щодо орга-

нізації роботи закладу освіти на період карантину.

Оплата вимушеного простою провадиться в порядку та розмірах, визначених умовами колективних договорів, угод, але не нижче ніж середня заробітна плата, як це передбачено ч. 3 ст. 113 КЗпП, а саме не нижче ніж дві третини тарифної ставки, посадового окладу.

Також пп. 8.3.3 Галузевої угоди між МОН та ЦК Профспілки працівників освіти і науки України на 2016–2020 рр. керівникам установ та закладів освіти рекомендовано забезпечити оплату вимушеного простою працівникам як педагогічним, так і непедагогічним, **у розмірі середньої заробітної плати**, але не менше ніж тарифна ставка (посадовий оклад).

Нагадаємо, що ПВТР установи визначаються права та обов'язки працівників і адміністрації, час початку і закінчення роботи, зобов'язання адміністрації закладу організувати облік виходу працівників на роботу і залишення роботи тощо. Тобто питання присутності або відсутності на роботі працівників у разі простою може бути визначено ПВТР ЗЗСО.

Розрахунок середньої зарплати

Середній заробіток працівникові нараховується відповідно до Порядку обчислення середньої заробітної плати, затвердженого постановою КМУ від 08.02.95 р. № 100 (далі – Порядок № 100), виходячи з виплат за останні два календарних місяці роботи, що передують місяцю відсторонення працівника від роботи у зв'язку з карантинном.

Відповідно до абзацу третього п. 2 Порядку № 100 середня зарплата працівників, які пропрацювали в установі менше двох календарних місяців, обчислюється виходячи з виплат за фактично відпрацьований час.

Останнім абзацом п. 4 Порядку № 100 передбачено: якщо нарахування проводиться виходячи із середньої зарплати, працівник не мав заробітку не з його вини, розрахунки проводяться виходячи з установленої йому в трудовому договорі тарифної ставки чи посадового окладу.

Згідно з п. 8 Порядку № 100 нарахування виплат, які обчислюються із середньої заробітної плати за останні два місяці роботи, проводиться шляхом множення середньоденної зарплати на кількість

робочих днів (далі – р. д.), які мають бути оплачені за середнім заробітком.

Середньоденна зарплата визначається діленням заробітної плати за фактично відпрацьовані протягом двох місяців р. д. на кількість відпрацьованих р. д. за цей період.

Покажемо розрахунок на прикладах.

Приклад 2

Учитель у січні відпрацював повністю 21 р. д., за що отримав зарплату відповідно до тарифікації, як зазначено у прикладі 1, у розмірі 8 320 грн. А в лютому він відпрацював лише 15 р. д., за що отримав 6 240 грн. Період вимушеного простою тривав з 17 березня до 1 квітня, тобто 11 р. д.

Розрахуємо розмір виплати за час вимушеного простою.

Сума заробітної плати за січень – лютий становить:

$$8\,320 \text{ грн} + 6\,240 \text{ грн} = 14\,560 \text{ грн.}$$

Кількість фактично відпрацьованих днів за цей період:

$$21 \text{ р. д.} + 15 \text{ р. д.} = 36 \text{ р. д.}$$

Середньоденний заробіток за цей час дорівнюватиме:

$$14\,560 \text{ грн} : 36 \text{ р. д.} = 404,44 \text{ грн.}$$

Отже, за час вимушеного простою учителю належить виплатити:

$$404,44 \text{ грн} \times 11 \text{ р. д.} = 4\,479,54 \text{ грн.}$$

Приклад 3

Сестра медична ЗЗСО відпрацювала в січні 21 р. д., у лютому – 20 р. д. Місячна зарплата цієї працівниці становить 4 136,40 грн.

Сума зарплати за січень – лютий становить:

$$4\,136,40 \text{ грн} \times 2 = 8\,273,80 \text{ грн.}$$

Середньоденний заробіток:

$$8\,273,80 \text{ грн} : 41 \text{ р. д.} = 201,80 \text{ грн.}$$

За час простою (за даними наших прикладів – 11 р. д.) працівниці слід нарахувати:

$$201,80 \text{ грн} \times 11 \text{ р. д.} = 2\,219,80 \text{ грн.}$$

Якщо зарплата цієї працівниці з урахуванням оплати за 11 р. д. березня, тобто до початку простою, буде меншою за мінімальну зарплату, то треба здійснити доплату до її рівня.

Облік робочого часу в період карантину

Години роботи під час карантину обліковуються як звичайно. Якщо ЗЗСО працює в дистанційному режимі, то облік робочого часу ведеться відповідно до розкладу навчальних занять, затвердженого на період карантину. Тобто, оскільки оплата роботи педагогічних працівників здійснюється відповідно до обсягу педагогічного навантаження, у таблиці обліку використання робочого часу проставляються години педагогічного наванта-

ження відповідно до розкладу занять (лист Мінсоцполітики від 30.06.11 р. № 212/13/116-11 «Щодо тривалості робочого часу педагогічних працівників»).

Для нарахування заробітної плати працівникам, які перебувають у вимушеному простої, у таблиці обліку використання робочого часу (типова форма № П-5, затверджена наказом Держкомстату від 05.12.08 р. № 489), який подається до бухгалтерії, простій позначається літерним кодом «П» та цифровим кодом «23».

Наказ про запровадження вимушеного простою і таблиць обліку робочого часу є документальним підтвердженням для оплати часу простою.

Звісно, в одній статті неможливо охопити всі нюанси оплати праці працівників ЗЗСО. Питання встановлення заробітної плати в розмірі двох третин посадового окладу, обліку робочого часу обслуговуючого персоналу та представників адміністрації ЗЗСО під час карантину ми висвітлимо в наступних публікаціях.